



## De Goede herder

Gisteren ben ik met het mooie lenteweer gaan fietsen langs de dijken van de polder. Het gras was intens groen en de lucht blauw en zo ver als ik kijken kon heb ik schapen gezien. Grazende schapen en heel veel lammetjes, die aan het rennen waren of rustig tegen hun moeders lagen te slapen. Al kijkend ging hier zo'n rust van uit, alsof schapen een heel onbezorgd leven leiden.

De schapen zijn daar samen op de dijk en de man of vrouw, die voor ze zorgt is niet zo duidelijk aanwezig. Een herder met schapen is niet meer zo'n vertrouwd beeld in het leven van alledag. En de vraag die bij mij op kwam was: waar denken mensen nu aan, als zij aan een herder denken? Waar denkt u aan bij een herder?

Misschien wel aan een vakantiefoto van een herder op de heide of in een ver land of een mooi plaatje uit een Bijbels prentenboek van kort of lang geleden.

In het oude Israel met zijn rondtrekkende volkeren past het beeld van de herder bij het dagelijks leven van de nomaden en een goede herder is een geliefd beeld. Herders trekken in weer en wind, in hitte en kou mee met de aan hen toevertrouwde schapen, zoeken weidegrond voor hen om te eten en bronnen om te drinken en beschermen hen tegen gevaar. Bij een herder past zorgzaamheid, moedig en verantwoordelijk zijn, zelfgave ten dienste van de kwetsbare ander.

Om deze kwaliteiten is het eeuwenoude beroep van herder in de Bijbelverhalen een oefenschool voor leiderschap geworden. Koning David was vroeger een herdersjongen, die achter zijn schapen vandaan gehaald werd om koning te worden

Koning David zingt in de psalm die wij vandaag gezongen en gehoord hebben, vol verlangen over zijn onbezorgde jeugd als herdersjongen. Hij zingt over groene weiden, waterbronnen, levenskracht, veilige wegen, moeilijke tijden waarin hij toch bescherming voelde bij gevaar. Eeuwenlang is deze psalm voor veel mensen een lied van verlangen naar vertrouwen, troost, levenskracht, geborgenheid. Bij anderen kan deze psalm ergernis en opstandigheid oproepen. Hoe is dit te begrijpen?

Wat betekent het verhaal van de Goede herder voor u?

Johannes beschrijft in het evangelie Jezus als *de goede herder* en dat doet hij in opvallende tegenstelling met de *slechte* herder. Een slechte herder wordt een dief, een rover, een huurling genoemd. In heel wat Bijbelverhalen klagen de profeten de slechte herders aan. Slechte herders gebruiken de anderen, die aan hun toevertrouwd zijn alleen maar voor eigen belang.

Ook in deze tijd worden mensen aan elkaar toevertrouwd. In relaties, families, in geloofsgemeenschappen en de maatschappij dragen mensen zorg voor elkaar.

Schaap en herder zijn de rollen die ieder mens in het leven zal ervaren. Ieder mens is een keer afhankelijk van een ander en draagt verantwoordelijkheid voor een ander. Ook nu zijn er profeten nodig, die de slechte herders aanklagen.

Bij de stichting VPSG, kloppen al 25 jaar lang vrouwen en mannen aan die getroffen zijn door seksueel geweld. Zij kunnen niet terugzien op een onbezorgd leven.

In hun jeugd heeft iemand, waarvan zij zouden willen houden en van wie zij afhankelijk waren en waarvan zij verwachten dat deze mens een goede herder voor hen zou zijn, door seksueel geweld hun vertrouwen diep beschaamd.

Stelt u zich dat eens voor. Hoe dat zou zijn als je vader, je moeder, een leuke oom of tante een geliefde priester, een docent, een clubleider en ga zo maar verder zo iets doet? En je weet niet aan wie je het kan vertellen?

1 op de 3 vrouwen vermeldt een ervaring van seksueel misbruik voor het 16<sup>e</sup> levensjaar, 1 op de 7 vrouwen heeft zulke ervaringen met verwanten en 1/3 deel van de slachtoffers is een jongen.

Mannen en vrouwen dragen hun ervaringen vaak jarenlang in eenzaamheid bij zich. Wie kan je nog vertrouwen? Zij zoeken naar iemand die naar hen wil luisteren en hen wil bijstaan in het doorleven van de pijn, vernedering en de schaamte. Zij willen erkent worden in wat hun aangedaan is. Zij verlangen naar herstel van hun menselijke waardigheid en levenskracht.

Jaren terug leek het er misschien op dat seksueel misbruik in kerken niet zoveel voor kwam, doordat slechts een enkel verhaal de media bereikte. Wij leven nu in een tijd met onthullingen van grootschalig seksueel misbruik door geestelijken van de rooms-katholieke kerk.

Een priester uit Nigeria noemt het seksueel misbruik van een kind door een geestelijke een dolk in de ziel van wie wij zijn als familie van God. Het veroorzaakt een spoor van vernieling en het uiteenspatten van menselijke waardigheid. In het bijzonder voor de slachtoffers, de geloofsgemeenschap en de gehele samenleving. En een aartsbisschop uit Zuid-Afrika schrijft: *de kerk is in crisis, maar deze crisis kan ook een gelegenheid zijn om de kerk weer te herstellen*. Hij noemt Franciscus als model van leiderschap. Franciscus hoorde lang geleden Christus vanaf het houten kruisbeeld tot hem spreken: *Franciscus ga mijn huis herstellen, jij hebt gezien, dat alles is verwoest*. Vanaf die tijd droeg Franciscus het beeld van gekruisigde Jezus in zijn hart en zag hij in elke getroffen mens de lijdende Christus. Het is goed om te beseffen, dat God zich als kwetsbaar mens heeft geopenbaard. Wie zich alleen maar spiegelt aan het goede herder zijn loopt het risico vol te zijn van eigen goede daden en niet echt aanwezig te zijn bij onrecht.

In deze tijd, schrijft de bisschop verder, is de kerk gekruisigd door haar zonen, haar geestelijken, die zich vergrepen hebben aan anderen. Dit vraagt om roepingen van nieuwe dienaren en priesters, mannen en vrouwen, die het beeld van de gekruisigde Jezus bij zich dragen en onvermoeibaar opkomen voor alle onrecht. Bij een goede herder gaat het er niet om hoe mooi het plaatje eruitziet, maar hoe deze herder, vrouw of man daadwerkelijk is.

25 april 2010

Maddy de Bruin-Meijer

**Geraadpleegde bronnen:**

Bitter &zoet

Zestien psalmen verbeeld vertaald, belicht door Marcus van Loopik, ISBN 90 6173 8997

Psalmschrift 23, Titus Brandsma instituut

Nieuwsbrieven Catholic Information Service for Africa (CISA)